

איזון נכסי קריירה – דוגמא לחוות דעת אקטוארית בעניין איזון משאבים בין בני זוג עקב הליך גירושין

דוד בכר אקטואר, מעריך שווי חברות ועסקים CFV, יועץ פנימי, חתם ביטוח חיים מורשה CLU, מתכן פיננסי מוסמך CFP מסביר כיצד

מבצעים איזון נכסי קריירה בין בני זוג עקב הליך גירושין

כתבה זו אציג דוגמא לאיזון נכסי קריירה במסגרת חוות דעת אקטוארית בעניין איזון משאבים בין בני זוג שביצעתי.

נתונים והנחות

1.1	מועד עריכת חוות הדעת האקטוארית:	09/11/2025
1.2	מועד הנישואין:	22/04/2012
1.3	מועד הפסקת השיתוף, להלן מועד החישוב:	31/12/2024
1.4	תקופת השיתוף בשנים:	12.70
1.5	תאריך הלידה של הבעל:	05/09/1978
1.6	תאריך הלידה של האישה:	13/09/1983
1.7	הנחת גיל פרישה של הבעל בחישוב שווי הקרנות:	67
1.8	הנחת גיל פרישה של האישה בחישוב שווי הקרנות:	65
1.9	כל תוצאות החישובים בחוות דעת זו נכונות למועד החישוב. למעט במקומות שבהם צוין אחרת.	
1.10	כל תוצאות החישובים בחוות דעת זו נקובות בשקלים חדשים.	

רקע

הבעל רופא כללי בוגר קורס בן חודשיים באסטיקה רפואית. הוא אחראי לימודיו באוקטובר 2007 וסיים את לימודיו בספטמבר 2013 באוניברסיטה העברית בירושלים. את הסטאז' ערך בשנת 2014 בביה"ח הדסה עין כרם. הבעל לא עשה התמחות.

עם השנים התמחה בתחום הטיפוליים האסתטיים (הזרקות, טוקוס, חומצה היאלורונית, מילוי שומן עצמי וביוסטימולטור). במועד החישוב הבעל עוסק במקצועו כרופא שכיר במרפאה פרטית.

חישובתי את נכסי הקריירה של הבעל בהתאם לפער בין השכר בפועל במועד החישוב לבין השכר הממוצע במשק (לפי פרסום הלמ"ס) ב-12 חודשים עובר למועד החישוב. השכר הממוצע במשק מהווה שכר בסיס והואיל והבעל החל לרכוש כישורים בתחום בו הוא עוסק היום החל משנת 2007, כ-4.5 שנים טרם מועד הנישואין.

כלומר כמעט 74% מתקופת הלימודים האקדמיים והניסיון המקצועי צבר הבעל כנכסי קריירה במהלך תקופת השיתוף.

הכנסה חודשית בפועל של הבעל במועד החישוב

על פי 12 תלושי הכנסה של הבעל בשנת 2024 מתברר של הבעל עמדה על 65,000 ₪ לחודש (קבוע על פני 12 חודשים). בנוסף, הבעל קיבל מדי חודש בתלוש שווי רכב בסך 12,670 ₪ לחודש.

שווי רכב אמנם אינו תשלום שמתווסף לשכר העובד, אך הוא משקף את שווי ההטבה שהעובד מקבל, שהרי אינו צריך לשלם הוצאות אחזקת רכב ורכישת/השכרת רכב, ולכן שווי זה נכלל בחישוב הכנסתו החודשית הממוצעת ברוטו של הבעל במועד החישוב. בנוסף, הבעל מקבל פעמיים בשנה מתנה לחג בשווי 5,000 ₪, ובהחלקה חודשית, מדובר בשי לחג בשווי 833 ₪ לחודש.

בדרי"ש שי לחג לא נכלל בחישוב, אולם מאחר ומדובר בסכומים גבוהים יחסית, מצאתי לנכון לכלול סכומים אלו בחישוב הכנסתו החודשית הממוצעת ברוטו של הבעל במועד החישוב.

על בסיס ניתוח 12 תלושי השכר של הבעל לשנת 2024			
מחשור	שווי רכב	מתנה לחג	סה"כ
65,000	12,670	833	78,503

לפיכך, השכר החודשי בפועל ברוטו של הבעל במועד החישוב ששימש כתשומה במודל האקטוארי שבניתי לחישוב שווי נכסי הקריירה של הבעל הינו ב-78,503 ₪.

שכר הבעל במועד נישואי הצדדים

פניתי לבעל וביקשתי ממנו לפרט מה היה השכר ברוטו השנתי שלו בכל שנה בתקופת הנישואים ובכל מקום עבודה. הואיל ולא קיבלתי מהבעל תשובה או בדל ראיה לגבי שכרו במועד הנישואין, ומאחר והצדדים התחתנו בשנת 2012 ועל פי קורות החיים שמסר לי

היוון ההפרש החודשי – לתקופה ממועד החישוב עד גיל 70
היוונתי את ההפרש בשכר החודשי בסך 61,547 ₪ לעתיד, ממועד החישוב עד גיל 70, הגיל בו צפוי הבעל להפסיק את עבודתו כשכיר, לפי ריבית של 6% לשנה. ריבית זו מגלמת את הסיכון הקיים בקבלת השכר בעתיד עד גיל 70.

היוון ההפרש הנ"ל למועד החישוב נאמד על ידי ב-9,512,315 ₪. הערה: הנחתי שהבעל יעסוק במקצועו כרופא עד גיל 70, כנהוג להניח לגבי מקצועות צווארון לבן.

סיכום שווי נכסי הקריירה של הבעל נכון למועד החישוב
סך כל היוון נכסי קריירה עד גיל 70 למועד החישוב נאמד על ידי ב-9,608,234 ₪.

יחס השיתוף

הבעל החל ללמוד לימודי רפואה באוקטובר 2007, לפני הנישואין. לכן יחס השיתוף בצבירת נכסי הקריירה נאמד על ידי ב-73.73%.

סיכום נכסי הקריירה של הבעל נכון למועד החישוב שנצברו בתקופת השיתוף
סך כל היוון נכסי קריירה עד גיל 70 למועד החישוב שנצברו בתקופת השיתוף נאמד על ידי ב-7,083,934 ₪ (9,608,234 ₪ כפול 73.73%).

חלק האישה בנכסי הקריירה של הבעל נכון למועד החישוב שנצברו במועד החישוב
חלק האישה בנכסי הקריירה של הבעל עד גיל 70 למועד החישוב שנצברו בתקופת השיתוף נאמד על ידי ב-3,541,967 ₪ (7,083,934 ₪ חלקי 2).

כללי

שערוכים בחוות דעת זו חושבו לפי ריבית צמודה 1.02% לשנה, בתוספת הצמדה למדד. לפיכך, על מנת לשערך את הסכומים המפורטים בעמודה "סיכום חד פעמי במועד החישוב" בטבלאות להלן, ממועד החישוב עד מועד עריכת חוות הדעת, יש להוסיף עליהם 3.26%. לפי הצמדה למדד, בהתאם ליחס בין המדד האחרון הידוע במועד עריכת חוות הדעת, לבין המדד האחרון הידוע במועד החישוב, ו-1.02% ריבית צמודה לשנה.

תוצאות החישוב האקטוארי נכון למועד החישוב (בש"ח)
חלק האישה בזכויות שצבר הבעל

סכומים מהיוונים ח"פ במועד החישוב	נושא	סעיף
3,541,967	נכסי קריירה	2.1
3,541,967		סה"כ:

הפרש לזכות האישה נכון למועד החישוב: 3,541,967 ₪

הפרש לזכות האישה משוערך נכון למועד עריכת חוות דעת: 3,657,389 ₪
האפשרות היחידה היא איזון כל הזכויות בסכום חד פעמי (ראו הטור הראשון משמאל בטבלה).

פרטי האקטואר

פרטים על השכלתי

הנני בוגר לימודי חתמות ביטוח חיים במכללה לביטוח ע"ש יעקב שריר ליד איגוד חברות הביטוח בישראל. הנני בוגר לימודי תכנון פיננסי במתכונת CFP® באיגוד הנני בוגר השתלמות מקצועית בנושא תחשיבים אקטואריים בסיסיים של לשכת מעריכי השווי והאקטואריים הפיננסיים בישראל. הנני בעל תואר Chartered Life Underwriter מאת American College. הנני בעל תואר Corporate Finance Valuator מארגון IAVFA בישראל. הנני בעל תואר Certified Financial Planner מארגון FPSP בישראל. מחזיק ברישיון יועץ פנימי מטעם משרד האוצר.

הבעל, הוא למד לימודי רפואה בין השנים 2007 - 2013, הרי שבהיעדר נתון לגבי שכר הבעל במועד נישואיו התחשבתי בחישובי קריירה בנתון השכר הממוצע במשק במועד החישוב כשכר בסיס של הבעל.

חישוב שכר בסיס יראלי

כאמור לעיל, השכר הממוצע במשק ב-12 החודשים עובר למועד החישוב שימש אותי כשכר הבסיס והוא נאמד על ידי ב-13,453 ₪ לחודש. לפיכך, השכר החודשי הבסיסי ברוטו של הבעל במועד החישוב ששימש כתשומה במודל האקטוארי שבניתי לחישוב שווי נכסי הקריירה של הבעל הינו ב-13,453 ₪.

הפרש שצמח במרוצת הקריירה

חישובתי את נכסי הקריירה של הבעל על בסיס ההפרש בין השכר בפועל ברוטו במועד החישוב לבין השכר החודשי הבסיסי ברוטו של הבעל במועד החישוב וקיבלתי סך של 65,050 ₪ לחודש (78,503 ₪ פחות 13,453 ₪).

ריבית היוון

מאחר והשכר, של הבעל ממועד החישוב, אינו מתקבל באופן פסיבי, כפי שמתקבלת פנסיה (מהמונות לפי ריבית ריאלית שנתית של 3%), אלא, נדרש מאמץ להשיגו בעבודה יומיומית שיש בה אחריות וסיכון – אין הסיכון לכך דומה לקצבה שיש וודאות לקבלה וריבית ההיוון שלה בשיעור 3% לשנה פלוס מדד. נדרש לפיכך, "שיעור היוון" מוגדל. טווח זה מביא לידי ביטוי אי וודאות תעסוקתית וכן, את מרכיב "המאמץ המתמשך" לפי מאמרו של פרופ' שחר ליפשיץ משנת 2009 שכותרתו "יחסי משפחה וממון: אתגרים ומשימות בעקבות תיקון מס' 4 לחוק יחסי ממון". משתמשים בתוספת 3% עבור מרכיב "המאמץ המתמשך" מעבר ל 3% עבור קצבה, כך שריבית ההיוון הבסיסית עבור נכסי קריירה הינה 6%.

בנוסף לריבית ההיוון, בהכנסות גבוהות וכן במקצועות מסוכנים יחסית (טיס, נהיגה, טפסנות, וכד'), ישנו גורם סיכון נוסף להבטחת הכנסה זו. לפי מאפייני עבודתו של הבעל, טווח ההיוון שנוהגים אקטוארים, המודעים לסיכון בתחשיב נכסי קריירה, בנוסף לשיעור היוון בבסיס (6%) נע בין תוספת של 0% בעבודה קבועה במסלול מובטח למדי, לבין 6% במקרים חריגים. סה"כ הריבית להיוון ההכנסות לעתיד הינה 6% לשנה.

למרות האמור לעיל, ולשם בחינת סבירות חישובי, בהיות מעריך שווי תאגידים החלטתי לשוב ולבחון את תוחלת שיעור התשואה של החברה (קרי, התשואה הצפויה על נכסי החברה) שבה מועסק הבעל מתוך מודל ה-CAPM. לפי המודל, מחיר ההון R מתקבל מהנוסחה הבאה:

$$R = r + \beta_V(R_M - r)$$

כאשר R_M היא תוחלת התשואה על מדד כל נכסי הסיכון במשק ו- r היא הריבית חסרת הסיכון. ההפרש $R_M - r$ הוא פרמיית הסיכון של השוק המקומי. ההערכה המקובלת היא כ-6% (סימוכין לכך יש באתר של Damodaran ו-2% עבור NYU). $R_M - r = 6\%$ ואומדן β_V של 0.76 לחברה אנו מקבלים אומדן $R = 6.55\%$. בחנתי את השיעור החדש שקיבלתי ביחס למחיר ההון המשוקלל של החברה מתוך מודל ה-WACC. מחיר ההון העצמי של החברה נאמד על ידי ב-8.64% בעקבות עם מודל ה-CAPM עם הפרמטרים הבאים: $BETA = 0.94$, $R_p = 6\%$, $R_f = 2\%$ ו- $SSP = 1\%$. שיעור עלות חוב של 2.84% ומחיר הון עצמי של 8.64% במשקולות של 75% ו-25% בהתאמה, משקפים לחברה מחיר הון משוקלל של 7.03%.

ממצאו פשוט של שלושת האומדנים שגיבשתי עבור ריבית ההיוון (6%, 6.55% ו-7.03%) מתקבלת ריבית היוון ממוצעת של 6.53%. להערכתי כאקטואר, ריבית היוון של 6.53% משקפת באופן נאות את מרכיבי אי הודאות הגלומים בנכסי הקריירה של הבעל. לפיכך, השתמשתי בריבית היוון זו כאמור.